

Posudek oponenta k rigorózní práci

Jméno a příjmení uchazeče: **Mgr. Tomáš ČESAL**

Téma práce: **FLEXIBILNÍ FORMY VÝKONU ZÁVISLÉ PRÁCE**

Rozsah práce: **227 988 znaků** (včetně poznámek pod čarou včetně mezer), tj. **127 stran**

Datum odevzdání práce v tištěné/elektronické podobě: **27. 2. 2019 / 4. 4. 2019**

1. Aktuálnost tématu

Uchazeč zvolil aktuální a velmi praktické téma, zabývá se jím nejen z pohledu českého práva, ale též v kontextu některých zahraničních právních úprav.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Zpracování tématu vyžadovalo dobrou orientaci v obsahu příslušných právních norem z oblasti pracovního práva. Ke zpracování byla využita především deskripční metoda (typická spíše pro tvorbu diplomových prací); autor však na mnoha místech využívá i podstatně náročnější metodu komparace se zahraničními úpravami.

3. Formální a systematické členění práce

Elaborát je členěn do pěti kapitol včetně úvodu a závěru, které jsou obsahově i rozsahově vyvážené.

V úvodu autor seznamuje čtenáře s cíli svojí práce a metodami zpracování. V kapitole první se zabývá významem flexibility v pracovním právu z různých pohledů, především v intencích tzv. flexikurity. Těžištěm je nepochybně kapitola druhá, v níž se autor věnuje charakteristice konkrétních forem flexibilního výkonu závislé práce. Činí tak za využití jednotlivých subkapitol, jejichž struktura je v zásadě obdobná – v úvodu vždy podává obecnou definici daného institutu, dále jeho právní ukotvení v českém právním řádu (přichází-li v úvahu), pokračuje ke specifickým souvisejícím otázkám a zakončuje poměrně zajímavými úvahami *de lege ferenda*, které se obvykle snaží náležitě odůvodnit. V této souvislosti se na mnoha místech věnuje odkazům na zahraniční právní úpravy (především německou a slovenskou), a to z hlediska jejich možného inspiračního vlivu na český právní řád. Autor neváhá formulovat vlastní názory tam, kde to považuje za účelné. V práci nechybí přiměřené množství odkazů na relevantní judikaturu českých soudů a Evropského soudního dvora. Dojmem „nenaplněného očekávání“ však působí kapitola třetí, v níž autor poměrně obsáhle polemizuje nad významem ochranné funkce pracovního práva v kontrastu s potřebou zajištění flexibility v pracovněprávních vztazích, podává svoje doporučení vydat se cestou „*freedom-oriented*“ strategie a minimální regulace, což zde však působí jako určité opozitum vůči konkrétním opatřením, která navrhl v předchozích kapitolách, z nichž řada by naopak pro „*uvedení v život*“ regulaci vyžadovala. V závěru autor rekapituluje nabyté poznatky, přičemž českou úpravu hodnotí z hlediska míry flexibility v pracovněprávních vztazích jako relativně způsobilou obstát vedle těch zahraničních.

4. Vyjádření k práci

Uchazeč prokázal schopnost dobře se zorientovat ve zvolené problematice, absorbovat potřebné penzum relevantních odborných znalostí a s jejich využitím samostatně vymezit a tvůrčím způsobem řešit konkrétní teoretický a praktický problém v oboru. Výsledkem je rozsáhlý, srozumitelný a přesvědčivý materiál na solidní odborné úrovni.

5. Kritéria hodnocení práce

- a. **splnění cíle práce** – cíl práce, jímž bylo „*potvrdit (ev. vyvrátit) existenci překážek flexibility, resp. právních překážek omezujících aplikaci konkrétních flexibilních forem výkonu závislé práce v pracovněprávních předpisech*“, se uchazeči podařilo uspokojivě naplnit;
- b. **samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství** – k práci byl vyhotoven protokol o vyhodnocení podobnosti závěrečné práce s jinými dokumenty o 11 895 stranách. Práce vykazuje podobnost s 500 dokumenty, a to ve všech případech menší než 5 %. Zpravidla je vykazována shodnost/podobnost s internetovými informačními zdroji, které odkazují na právní úpravu, v řadě případů se protokol odkazuje též na dikci právních předpisů, které autor v práci cituje, resp. dále analyzuje. Oponentovi není známa žádná podobná práce;
- c. **logická stavba práce** – elaborát má přehlednou, vnitřně vyváženou strukturu s logickou provázaností jednotlivých kapitol a obsahuje všechny předepsané součásti;
- d. **práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací** – autor vycházel z adekvátního okruhu české i zahraniční odborné literatury;
- e. **hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)** – hloubka provedené analýzy zvoleného tématu je vzhledem k požadavkům kladeným na tento druh prací (tj. nikoliv práce diplomová, ale práce rigorózní) hraniční, lze však ocenit snahu uchazeče o komplexní pojetí a mezinárodní srovnání; předmětná problematika je prezentována srozumitelně a poutavě, autor v dostatečné míře používá odbornou terminologii (až na některé dílčí či závažnější nedostatky, např. užívání zcela bezobsažného novotvaru „kurita“); poznámkový aparát je adekvátní rozsahu práce;
- f. **úprava práce (text, grafy, tabulky)** – z hlediska formální úpravy má práce velmi dobrou úroveň;
- g. **jazyková a stylistická úroveň** – po stylistické a gramatické stránce lze práci hodnotit jako zdařilou.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Některé výhrady či připomínky byly již vzneseny výše. Z hlediska objektivit by bylo vhodné zabývat se v takto komplexní práci podrobněji také hledáním důsledků, které by posílení prvku flexibility (v rámci případné realizace vznesených námětů *de lege ferenda*) přineslo z hlediska ochrany oprávněných zájmů zaměstnanců (např. zavedení možnosti smluvního rozšíření rozsahu stanovení týdenní pracovní doby, str. 21). Zajisté by nebylo nezajímavé, pokud by autor některé instituty, které popisuje, analyzoval též z hlediska jejich (potenciálních) dopadů do oblasti práva sociálního zabezpečení.

Práci lze doporučit k obhajobě, neboť i přes výše uvedené nedostatky splňuje předpoklady kladené na tento druh kvalifikační práce Právnickou fakultou Univerzity Karlovy.

Uchazeč by se při obhajobě mohl podrobněji vyjádřit k tomu, co má na mysli, pokud na str. 84 v souvislosti s úpravou dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr o „limitu“ spočívajícím v „maximální výši měsíční odměny“. Dále by mohl podrobněji rozvést úvahu prezentovanou na str. 95, a sice že „*Problematika vázanosti a závislosti na jednom zaměstnavateli spolu s vysokými administrativně-právními nároky na vznik/zánik pracovního poměru neumožní v současném prostředí možnost mít na sobě nezávisle více pracovních poměrů s různými zaměstnavateli...*“, resp. vysvětlit, jak by si představoval řešení tohoto problému a zda by jeho právní ukotvení našlo širšího využití.

V Praze dne 23. června 2019.

JUDr. Roman Lang, Ph.D.
oponent